

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยบูรพา
จังหวัดชลบุรี 20131

ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส: ประสบการณ์ของภรรยาผู้ถูกระทำความรุนแรง
ด้านร่างกายและสามีผู้กระทำความรุนแรง

สุดารัตน์ วุฒิสักดิ์ไพศาล

๗ ๖ ๖๖๖ 2555

301269

๗ 8 ๖๖๖ 2555

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กันยายน 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ สุภารัตน์ วุฒิสักดิ์ไพศาล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัวของ
มหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรณี เดียววิศเวศ)
.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. นุจรี ไชยมงคล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(ดร. สมใจ นกดี)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรณี เดียววิศเวศ)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. นุจรี ไชยมงคล)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกนุช ชื่นเลิศสกุล)

คณะพยาบาลศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชนิภาภรณ์ ททรัพย์กรานนท์)
วันที่ 26 เดือน กันยายน พ.ศ. 2554

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ เดียววิเศษ และรองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.สมใจ นกดี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกนุช ชื่นเลิศสกุล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่อย่างดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบ ขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสมัย หอมจำปา และรองศาสตราจารย์ ดร.สมพร วัฒนนุกุลเกียรติ ที่กรุณารับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ ดร.วรรณวดี เนียมสกุลและ ดร.ปรางทิพย์ ทาเสนาะ ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลวัดสิงห์ อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้และผู้ให้ข้อมูลที่สละเวลา อันมีค่าให้ผู้วิจัยได้รับฟังข้อมูลที่เป็นประโยชน์จากประสบการณ์ชีวิตของท่าน จนได้ผลการวิจัย ที่เป็นประโยชน์ดังปรากฏในวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อชา คุณแม่ชินอันเป็นที่รัก สามีและลูกชายมหัศจรรย์ พี่น้องครอบครัววุฒิสักดิ์ดีไพศาล น้องเหม่มน้องสาวที่น่ารักที่ห่วงใยและคอยให้กำลังใจด้วยดี เสมอมา รวมทั้งท่านอื่น ๆ ที่มีได้เอ่ยนามในที่นี้ที่มีส่วนช่วยให้กำลังใจให้ความช่วยเหลือ ซึ่งมี ส่วนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

สุดารัตน์ วุฒิสักดิ์ดีไพศาล

48921550: สาขา: การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว: พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว)

คำสำคัญ: ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส/ ประสบการณ์ความรุนแรง

สุตารัตน์ วุฒิสักดิ์ไพศาล: ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส: ประสบการณ์ของภรรยาที่ถูกกระทำ ความรุนแรงด้านร่างกายและสามีที่กระทำความรุนแรง (INTIMATE PARTNER VIOLENCE: THE EXPERIENCE OF PHYSICALLY WIFE ABUSED AND HUSBAND ABUSER) อาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์: วรณี เดียววิเศษ, Ph.D, นุจรี ไชยมงคล, Ph.D, 110 หน้า. ปี พ.ศ. 2554.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายประสบการณ์ของภรรยาที่ถูกกระทำ ความรุนแรงด้านร่างกายและสามีที่กระทำความรุนแรงในประเด็นเกี่ยวกับความหมายของการกระทำ ความรุนแรงระหว่างสามี-ภรรยา สาเหตุของการเกิดความรุนแรง รูปแบบความรุนแรง ผลกระทบของความรุนแรงและวิธีการจัดการกับความรุนแรง ผู้ให้ข้อมูลหลักคือภรรยาที่ถูกกระทำรุนแรงด้านร่างกายโดยสามี ที่มารับบริการในโรงพยาบาลวัดสิงห์ อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท จำนวน 10 คนและสามีผู้กระทำรุนแรงต่อ ภรรยาจำนวน 10 คน โดยผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่มไม่มีความเกี่ยวข้องกัน คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง จากศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤติจากความรุนแรง (One Stop Crisis Center: OSCC) ของโรงพยาบาลวัดสิงห์ และยินยอมให้สัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ ห้องให้คำปรึกษาของโรงพยาบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัยพบว่าภรรยาที่ถูกกระทำ ความรุนแรงให้ความหมายของการกระทำ ความรุนแรงว่า 1) เป็นเวรกรรม 2) เป็นการคุกคามความสุขและเป็นฝันร้ายในชีวิต ส่วนสามีผู้กระทำ ความรุนแรงให้ ความหมายว่า 1) เป็นการกระทำเพื่อยุติการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างสามีภรรยา 2) เพื่อให้ภรรยา รู้สึกท้อแท้ และหยุดพฤติกรรมที่ทำให้สามีรู้สึกหงุดหงิดรำคาญใจ จากข้อมูลทั้งสองฝ่ายพบว่าปัจจัยสาเหตุ นำของ การเกิด ความรุนแรงคือ 1) พฤติกรรมที่ไม่ดีของสามี ได้แก่ การดื่มสุรา การนอกใจภรรยา และเล่นการพนัน 2) ความเครียดจากปัญหาเศรษฐกิจของครอบครัว และ 3) การทะเลาะ และการโต้เถียงระหว่างสามีภรรยา วิธีการทำร้ายร่างกายที่สามีใช้กระทำความรุนแรงมี 2 วิธีคือ 1) การใช้กำลัง ได้แก่ การทุบ ตบ ตี ฟาด ผลัก เตะ ต่อย ถีบภรรยา และ 2) การใช้อาวุธหรืออุปกรณ์ใกล้มือที่หยิบฉวยได้ง่ายทำร้ายร่างกายภรรยา ผลกระทบของความรุนแรงที่เกิดขึ้นคือมีผลกระทบต่ออาการบาดเจ็บร่างกาย จิตสังคม และสัมพันธภาพระหว่าง คู่สมรส ส่วนวิธีการจัดการกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นมี 2 ลักษณะคือ 1) การจัดการกับอารมณ์ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และ 2) การแก้สาเหตุของการเกิด ความรุนแรง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้คือควรจัดให้มีบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาระหว่างสามี ภรรยาเพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสามีภรรยาและการแก้ไขปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการใช้ความรุนแรง ระหว่างคู่สมรส

48921550: MAJOR: FAMILY PRACTICAL NURSE: M.N.Sc. (FAMILY PRACTICAL NURSE)

KEY WORDS: INTIMATE PARTNER VIOLENCE/ EXPERIENCED VIOLENCE

SUDARAT WUTTISAKPAISAN: INTIMATE PARTNER VIOLENCE: THE EXPERIENCE OF PHYSICALLY WIFE ABUSED AND HUSBAND ABUSER. ADVISORY COMMITTEE: WANNEE DEOISRES, Ph.D., NUJJAREE CHAIMONGKOL, Ph.D. 110 P. 2011.

This qualitative research aimed to describe the experiences of intimate partner violence among physically abused wives and husbands. Emphasis was placed on to understand the meaning, causes, pattern of violence, consequences, and the method of intimate partner violence. Key informants were ten women who were physically abused by husbands and came to receive care at Wat Singha Hospital, Wat Singha District, Chainat Province and ten husbands who had abused their wives. Key informants in both groups were not relevant to each others. They were purposively selected from the One Stop Crisis Center (OSCC), Wat Singha Hospital. All of them signed a consent form to participate in the study. Data were collected through in-depth interviews at the private counseling room in the hospital and analyzed by using content analysis method.

For the meaning of intimate partner violence, it was found that the physically abused wife perceived violence as 1) her own "karma" from previous life, and 2) violence threatens her happiness and it is a nightmare. As for the husbands, he viewed violence as 1) a mean to stop quarrelling between husband and wife, 2) as a mean to stop irritate behaviors of the wife. Analysis from transcriptions of both husband and wife groups, the findings were as follow. The leading cause of violence reported by key informants were 1) husband's bad behavior including alcohol drinking habit, adultery, gambling, 2) stress from family financial problem, and 3) arguing and fighting between a husband and a wife. There were 2 ways of violence committed by a husband against his wife 1) using physical power such as pounding, slapping, hitting, smacking, pushing, kicking, and punching, and 2) using weapons or equipment nearby. Violence affected physical injury, psychosocial and spouse relations. Two ways of handling violence problem were 1) managing emotional response, and 2) solving the cause of violence.

It is recommended that marital counseling services for couples should be implemented to promote marital relations and to help the couples to manage factors that caused intimate partner violence.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
คำถามการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	8
ขอบเขตการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว.....	10
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง.....	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
ผู้ให้ข้อมูลและสถานที่ศึกษา.....	35
การพิทักษ์สิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูล.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
การสร้างความน่าเชื่อถือให้กับงานวิจัย.....	42
4 ผลการวิจัย.....	43
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล.....	44
ส่วนที่ 2 การให้ความหมายเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงต่อร่างกายต่อภรรยา.....	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ส่วนที่ 3 ประสิทธิภาพการกระทำรุนแรงทางร่างกาย.....	53
5 สรุปและอภิปราย.....	75
สรุปผลการวิจัย.....	75
อภิปรายผลการวิจัย.....	77
ข้อเสนอแนะ.....	85
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	86
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	93
ภาคผนวก ก.....	94
ภาคผนวก ข.....	96
ภาคผนวก ค.....	100
ภาคผนวก ง.....	103
ภาคผนวก จ.....	106
ภาคผนวก ฉ.....	108
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	110

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลทั่วไปของภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงและสามี	44
2	ข้อมูลทั่วไปของสามีผู้กระทำความรุนแรงและภรรยา.....	47

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University